

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 137

van **PAUL VAN MIERT**

datum: 20 januari 2022

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Intergemeentelijke samenwerkingen - Inventarisatie en schuldgraad

1. Intergemeentelijke samenwerkingen zijn een belangrijk onderdeel van het Vlaams administratief landschap. Ze worden in vele gevallen aangegaan om noden te lenigen die de gemeentegrenzen overschrijden. Er zijn ook verschillende vormen van samenwerking mogelijk om specifieke taken uit te voeren. In de vorige legislatuur hebben we echter een uitvoerig debat gehad over de wildgroei van dergelijke structuren die uit het oogpunt van transparantie eveneens bijwijlen te wensen overlieten. Daarom zijn er aanzienlijke aanpassingen gekomen die hun neerslag vinden in het Decreet Lokaal Bestuur. Aansluitend werd in 2017 een algemene inventarisatie opgemaakt om het aantal structuren waarin onze lokale besturen rechtstreeks of onrechtstreeks deelnemen in kaart te brengen.

Acht de minister een actualisatie van de uitgevoerde inventarisatie van de gemeentelijke en intergemeentelijke participatie, opgeleverd in 2017, noodzakelijk? Op welke manier wordt vandaag dit overzicht reeds opgevolgd en up-to-date gehouden?

2. Intergemeentelijke samenwerkingen zijn dan wel geen lokale besturen, toch voeren ze in een aantal gevallen essentiële diensten uit en zijn ze eveneens uitvoerder van een groot aantal investeringen. In dat verband moeten, net zoals onze bekommernis dienaangaande bij lokale besturen, de schuldenlast en algemene financiële schulden van de intergemeentelijke samenwerkingen ons niet onberoerd laten, zeker omdat we toch een algemene stijging kunnen waarnemen.

Teneinde dit debat te objectiveren, had ik graag volgende gegevens verkregen.

- a) Een overzicht van de jaarlijkse schuld (zowel algemene als financiële schulden) van elk intergemeentelijk samenwerkingsverband in Vlaanderen en dit vanaf 2013 tot nu.
 - b) Een overzicht van de schuldgraad van elk intergemeentelijk samenwerkingsverband en dit vanaf 2013 tot nu.
 - c) Hoe evalueert de minister deze cijfers? Koppelt hij bepaalde beleidsacties aan deze gegevens of plant hij dit in de toekomst?
3. Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur stelt geen specifiek financieel toezicht in op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

- a) Hoe staat de minister tegenover een uitbreiding van het financieel toezicht ten aanzien van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in Vlaanderen? Acht hij dit wenselijk? Zijn er in dit verband decretale obstakels waarmee rekening gehouden dient te worden?
- b) Kan de minister aansluitend aangeven welke decretale aanpassingen noodzakelijk zijn om eventuele aanpassingen in de vorm van financieel toezicht mogelijk te maken?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 137 van 20 januari 2022

van **PAUL VAN MIERT**

1. Het toen lopende onderzoek, dat verschillende maanden in beslag genomen heeft, was een eenmalig en in de tijd beperkt onderzoek, dat leidde tot een eenmalige "foto-opname" van het bestuurlijk landschap. De bevindingen uit dat onderzoek hebben geleid tot diverse ingrepen in de organieke regeling van de intergemeentelijke samenwerking, waaronder de invoering van een goedkeuringstoezicht op de deelname van een intercommunale aan een andere rechtspersoon. Een actualisatie van dit overzicht vereist echter een voortdurende opvolging van allerhande verenigingen en vennootschappen waarop ik als minister van Binnenlands Bestuur geen bestuurlijk toezicht uitoefen. Ik acht het momenteel dus niet wenselijk om dit onderzoek opnieuw te doen.
2. In bijlage worden voor de gevraagde boekjaren drie overzichten toegevoegd: de totale schulden, het gedeelte financiële schulden en tot slot de "algemene schuldgraad" uitgedrukt in percentages. Ik geef wel nog mee dat de termen "algemene financiële schulden" en "algemene schulden" die in de vraagstelling aangehaald worden, geen eenduidige boekhoudkundige betekenis hebben. Daarnaast beperkt het overzicht zich tot de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid, met uitzondering van de projectverenigingen.

Dergelijke cijfers moeten uiteraard met de nodige omzichtigheid bekeken worden. Iedere sector heeft zijn eigen kenmerken, zowel qua werking als qua financiële structuur, en ook de grootteorde van de bedragen kan heel verschillend zijn.

Een aantal verenigingen hebben een algemene schuldgraad en een schuldniveau dat hoger ligt dan in het verleden, terwijl deze parameters bij andere verenigingen gedaald zijn. Globaal bekeken is het schuldenniveau van de intergemeentelijke samenwerking niet onmiddellijk onrustwekkend. Zo volgt het geaggregeerde niveau van de schulden een eerder dalende trend sinds 2014. Verder is het niet wenselijk om hieromtrent een algemene conclusie aan te nemen op basis van één ratio. Daarvoor is een diepgaande financiële analyse per organisatie nodig. Een hogere schuldgraad kan immers meerdere redenen hebben en hoeft bijgevolg niet noodzakelijk alarmerend te zijn. Zo hebben onder meer de investeringsambities en -noden hierop een invloed, alsook de aard van de activiteiten die door de intergemeentelijke samenwerkingen ontplooid worden.

3. Deze toezichtmaatregel is in 2013 geschrapt, samen met de figuur van de regeringscommissaris. Dit was voorzien in het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014, onder meer om de administratieve lasten te verminderen. De jaarrekeningen en ook de notulen van de decretale organen moesten sindsdien dus niet meer integraal aan een regeringscommissaris worden voorgelegd met het oog op een algemeen toezicht. Dit wordt sindsdien gecompenseerd door een vergroting van de (decretale) mogelijkheden tot controle door de gemeenteraden. Het is inherent aan intergemeentelijke verenigingen dat ze een belangrijke mate van autonomie hebben. De decreetgever heeft ervoor gekozen om de controle op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bij de lokale besturen te leggen en niet bij de Vlaamse Regering. Ik verwijs in dit opzicht naar mijn antwoord op een vraag die collega Brecht Warnez mij op 08/02/21 heeft gesteld in de Commissie Binnenlands Bestuur (vraag om uitleg nr. 1656). Daarnaast is

het voor de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen ook nog altijd zo dat er controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op de regelmatigheid van de verrichtingen die weergegeven worden in de jaarrekening, wordt uitgeoefend door een of meer commissarissen.

Ik wil tot slot nog verwijzen naar het debat dat onlangs in de Commissie Binnenlands Bestuur gevoerd werd omtrent de vraag of het wenselijk is om BBC in te voeren bij de intergemeentelijke verenigingen (vraag om uitleg 820 van 14 december 2021).

BIJLAGEN

1. [Schulden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden](#)
2. [Financiële schulden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden](#)
3. [Algemene schuldgraad intergemeentelijke samenwerkingsverbanden](#)